

Annonce

**FÅ MERE UD AF
DIN GØDNING**

Kom med til seminar på Fyn med **Joel Williams** - ekspert i regenerative metoder, sund jord og planteernæring.

Fredag
d. 6. februar
kl. 10-14

ØKOLOGISK
LANDSFØRENING

Arrangeret af Økologisk Landsforening i samarbejde med
Innovationscenter for Økologisk Landbrug med støtte fra
Planteafgiftsfonden

Små levesteder øger biodiversiteten i landbruget - men ikke alle tiltag virker lige godt

NYT FRA ICROFS: Vi kan berige landbrugslandet ved at skabe en større mangfoldighed af levesteder for biodiversitet. Særligt længerevarende og varierede strukturer er vigtige.

 12. november 2025 [Nyt fra Icrofs](#) Læsetid: 4 minutter

Levesteder er forudsætningen for, at arter kan forekomme. Tiltag i landbruget til at fremme biodiversitet skal altså skabe varierede og sammenhængende levesteder. Foto: Heidi Juhl

*Af: Yoko L. Dupont, seniorforsker, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
Mikkel Birkedal Nielsen, konsulent hos Niras*

*Astrid Holm Andersen, ph.d.-studerende, institut for ecoscience - biodiversitet,
Aarhus Universitet*

I Danmark er der stor fokus på biodiversitet i store, sammenhængende naturarealer, som huser den største og vigtigste variation af liv. Men det dyrkede land er også hjemsted for biologisk mangfoldighed: Råvildt, harer og fugle, flyvende insekter, jordbearbejdende dyr, og mange andre.

Landbrug dækker 60 pct. af Danmarks landareal, og i dyrkede områder er naturen ofte begrænset til små arealer - klemte ind imellem markerne. Så der er potentiale for at øge biodiversiteten i landbrugslandet.

Biodiversitet måles ofte som antal af forskellige arter og særligt sjældne arter, men landbrugslandet huser ikke så mange arter som naturområder og ofte få sjældne arter.

Desuden er kendskabet til forekomsten af (sjældne) arter ofte sparsomt i landbrugsområder, da overvågningsindsatser som regel er fokuserede på ren natur.

OECD har derfor udviklet en habitatdiversitetsindikator, hvor antallet af levesteder (habitater) bruges som mål for biodiversitet i landbrugsland.

Alle arter har forskellige levesteder, dvs. steder, hvor de kan leve og finde ressourcer til at overleve og formere sig. En gulspurv har for eksempel brug for områder med tæt vegetation til rede og adgang til frø og insekter inden for flyveafstand af reden. Sanglærken bygger derimod sin rede i lav vegetation på jorden og har derfor brug for åbne vidder.

Levesteder er med andre ord forudsætningen for, at arter kan forekomme. Tiltag i landbruget til at fremme biodiversitet skal altså skabe varierede og sammenhængende levesteder. Men hvad virker bedst, når forskellige arter har forskellige krav, og alle landskaber er forskellige?

To nye forskningsrapporter fra Aarhus Universitet sammendrager nyere videnskabelige undersøgelser om effekter af biodiversitetsfremmende

landbrugstiltag på fugle og bestøvende insekter, primært fra Nordeuropa.

Tiltagene vurderes, i forhold til hvordan de bidrager til landskabets udformning, som karakteriseres ved landskabets komposition, konfiguration og funktionalitet som levested.

- Kompositionen dækker arealfordelingen af forskellige habitattyper.
- Konfigurationen måler længden af kanter, altså overgange mellem forskellige arealtyper.
- Funktionalitet som levested måler forskelle i kvalitet af habitater.

Eksempelvis kan et levende hegn bestå af en række grantræer (lav funktionalitet) eller en mangfoldighed af blomstrende og bærbærende buske og træer (høj funktionalitet).

For både fugle og bestøvere havde kompositionen generelt størst effekt på både artsdiversitet og antal.

Med andre ord viser undersøgelserne, at mangfoldige levesteder understøtter biodiversitet – helt i tråd med OECD's tilgang.

Konfigurative elementer – linjer i landskabet som markskel og hegn - havde også en (dog mindre) betydning ved at forbinde habitater, særligt for insekter med kort flyveafstand.

For både fugle og insekter fremhæver rapporterne, at funktionaliteten som levested er stærkt påvirket af habitaternes forvaltning, struktur og alder. Særligt længerevarende semi-naturlige habitater har særlig stor værdi, mens økologisk drift og mangfoldighed af afgrøder havde mindre effekter.

Netop faste landskabselementer er også i fokus i den nye europæiske naturgenopretningsforordning fra 2024.

De to omtalte rapporter er udarbejdet i projektet EcoMetric, som er en del af Organic RDD9-programmet, som koordineres af ICROFS i samarbejde med GUDP under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.